

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 1 Iulie st. v. 1896 încetează abonamentul la «Foaia Poporului» pe jumătatea întâie a anului de față, domni abonați sunt prin aceasta poștiți a-și reînoui numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta cu trimiterea mai departe a foii.

«Foaia Poporului» va apăre regulat și prețul îi va rămâne același, și anume:

Pe un an întreg 2 fl. (4 coroane)

Pe jumătate de an 1 fl. (2 coroane)

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

La numărul de foaie alăturăm, pentru abonații noștri, și mandate postale (posta utalvány), cu adresa tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scrisă pe coupon, așa ca trimișilor nu are decât să mai scrie cifrele la locurile cuvenite și să le pună la postă.

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetef, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului“.

Nemernicia puterii.

Deunăzi am primit o scrisoare, în care un abonent harnic al „Foi Poporului“ ne cerea un sfat. Altă-dată scrisorile de felul acesta le trimeteam la „Economul“, ca să-și deie un răspuns „Din traista cu poveștele“. Acuma însă am ținut scrisoarea la noi, pentru-că în cazul acesta întrebarea ce ni-se pune nu se poate mântui cu un atare răspuns.

Abonentul nostru, precum se vede din scrisoare un om harnic, deștept și cu carte, de prin părțile Banatului, ne scrie, că are 5 pruncuți, dintre cari 3 umblă la școală într'un oraș unguresc, la școală maghiară, și au învățat așa de bine ungurește de o vorbesc ca niște Maghiari, ear' acum dela Septembrie încolo 'i-ar da bucuroși la o școală românească. Dar' eată cuvintele fratelui nostru bănațean:

„Acum văzând eu că ei vorbesc destul de bine ungurește, acum dela 1 Septembrie nu aș mai putea ca să-și las mai departe a umbla în clasele maghiare căci mă tem și 'mi-e frică că se va înrădăcina prea tare maghiarisarea în inima lor și atunci când vor fi odată oameni vor zice, că nu sunt Români, ci Maghiari, mear dacă dinșii (adecă Maghiarii, Red. „Foi Poporului“) ne și invită la astfel de afaceri, totuși cât pot m'aș apăra ca să nu lucră așa ceva, căci prim-inspectorul de școale maghiare din A... (tan-feltgyölö) (!) m'a chemat la sine și a zis, că să-mi schimb numele meu și să mă fac Maghiar cu pruncii cu

tot, că apoi mie îmi vor da un oficiu cu un salariu de 40—50 fl. v. a. la lună și pentru prunci se vor interesa ei de-și vor arădica la ori-ce rang de învățatură se vor atrage pruncii, tot pe spesele lor, eu nu trebuie să spesez nimica, nici pentru haine, nici costul, nici cărțile, ci tot pe spesele lor, fiindcă pruncii sunt niște prunci solizi, eu însă n'am voit ci, am spus că până voi vedea ce vor să zică rudeniile; socotind eu că doară voi căpăta un asemenea ajutor și dela Români noștri, dela vre-un fond al fraților români din Sibiu ori din Brașov, adecă doară voi să capăt pentru mine un oficiu cu o plată mai de rind până 'mi-se va vedea purtarea, ca un îngrijitor la ceva, ori la vre-o cancelarie română, căci cetirea, scrierea și socoata foarte le iubesc, de beutor nu sunt beutor, ci eu sunt un Român drept și adevărat; eară pentru prunci, cum mă îndrumezi Domniata, ca să pot să capăt un astfel de ajutor, ca să nu mă străinez de neam și de națiune, căci altminterile sunt slăt a mă învăța, căci mai departe nu-mi pot învăța pruncii și la plug nu-mi mai aduc de rușine că mă băgăzuresc sătenii. — Eu m'am strguit încă în tinerețe de 'mi-am agonisit vre-o 20 jugăre de pământ, însă nu pot din el ca să trăiesc, și să-mi învăț pruncii, pentru-că eu nu am avut banii mei, ca să-l cumpăr, ci am primit averea cu întabulare cu tot 5500 fl...“ și așa mai departe.

Acum, frați Români, să vedem ce înseamnă și ce ne arată scrisoarea fratelui nostru din Banat.

Ea ne arată două lucruri: ticăloșia și nemernicia oamenilor dela putere față cu noi, și slăbiciunea unora dintre ai noștri.

FOAIA

ACASĂ.

Dacă judecăm viața dela țeară din punct de vedere ideal, aceasta ne arată o mulțime de plăceri și de frumuseți pe cari omul simțitor dela orașe le gustă cu toată inima și nici nu-ți cade cu greu, nici mai poștești altceva, nici nu pismuești pe cetățeanul încungiurat de pompă și de strălucire. Pe câți nu 'i-am auzit strigând: „La țeară, pe la sate nici n'aș put' trăi“, că „acolo mor de urit“ și câte alte vorbe.

Cei mai săraci sunt vrednici de plâns, pentru-că vor fi mulți între ei, cari nici nu se mișcă din oraș, zic, că acolo își petrec mai bine, zic că acolo au teatru, circ, concert sau alte lucruri de petrecere. Nu-și vorbă, nu sunt acestea tocmai de disprețuit, dar' prea mulți bazi înghit, prea îi sărăcesc pe om, și apoi la urma urmelor nici plăcerea prea multă nu o mai guști așa de bine.

Nu sunt doctor, dar' atâta știu și eu, că prea multă plăcere de soiul celor pe care le află omul la orașe, îți împuște și mintea și înfrurirea ce o face asupra inimii se perde din ce în ce.

Dar' să nu mă depart cu vorba! Sânt și eu născut la sate, acolo 'mi-am petrecut fragezii ani ai copilăriei, acolo am învățat a iubi tată, mamă, vecin, satul întreg, întreagă țărâniea.

Îmi place de țeran și am mare dragoste pentru chipul și felul în care el viețuește.

O călătorie la cășcioara țeranului îți procură atâtea plăceri, o preumblare prin natura liberă, în vreme de primăvară îți înalță inima și te face să pricepi și să înțelegi nemărginita putere a lui Dumnezeu.

Plăceri înmiite, pe cari traiul dela oraș nici-când nu 'ți-le va putea procura.

Ici păreu șerpuitor și codri străvechi, martori ai atâtor întâmplări trecute, dincolo mai înjos biserica cu turnul înalt, un păle de copilași în giurul ei, ce se joacă sburdănie, ce niște rășuște.

Dincolo țeran și țerancă: unul virtos, curegios, măreț, puternic, alta sfoasă, blândă, frumoasă, iscusită; bărbatul greoiu și îngrijat, femeia veselă, fără griji, vioaie și lipită de soțul ei prin toate îngrijirile dragostei, de copii ei prin toate datorile tinereței, ea adună în stăul ei cele mai dulci plăceri ale naturii. Sufletul și inima ei sunt neîncetat în lucrare, ea viețuește în bărbatul ei, în copiii ei, în timpul de față, în trecut, în viitor.

Ce dorinți nu ne înflăcărează inima, când auzim din străinătate de acest cuvânt *acasă!* Un glas măreț, care îți închide inima de giur împregiur și te face să privești numai în lumea lăuntrică, în lumea sufletului tău.

Da! pentru-că acolo *acasă* totul e plăcut, totul e frumos, și iubim totul de *acasă* până și petritele le iubim.

Da! pentru-că acolo *acasă* am făcut cel dintâiu pas în lume, acolo am primit cel dintâiu sărut, sărutul mamei noastre, sărutul adevăratei iubiri.

E. M.

Eată un Român cinstit, cum el însuși zice „*un Român drept și adevărat*” ispitit în cea mai mare măsură de a-și părăsi neamul, de a se lăpêda de ai sei și a trece, cu familie cu tot în tabăra străină.

Și pentru-ce? Pentru-că un inspector de școale, a cărui datorință e să grijască de învățatori, ca să-și facă datoria, 'i-a pus ghilțul momelilor în grumaz și 'i-a făgăduit marea cu sarea, slujbă cu bani, și creșterea copiilor sei până la ori-ce rang de învățatură! Ce va se zică asta? Cea mai mare nemernicie.

Stăpânitorii, de care se ține și inspectorul speculant, nu e destul că trăsesc din banii țerii, nu e destul că ne jefuesc de toate și în schimb nu ne dau nimica, ei, nemernicii mai umblă și după aceea, ca cu banii și cu puterea ce o au dela noi, cetățenii, să ne amăgească, să ne momască și să ne îndemne la cel mai mare și mai rușinos păcat: *la vinderea neamului, la renegare.*

Nu-'i destul că sântem impilați, ei vor să ne facă pe toți și renegați.

Eată *nemernicia puterii*, ce o au unii oameni dela stat, pe care noi cetățenii li susținem cu brațele noastre și cu roadele muncii noastre! Eată scopul din urmă, eată ținta cea mare a guvernului maghiar și a tuturor credincioșilor lui: maghiarizarea noastră prin renegare, prin lăpêdarea de neamul nostru românesc.

Noi am combătut până acum cu multă dobândă acest scop și această țintă. Românii s'au susținut ca Români în decurs de 2 mii de ani. Am disprețuit în toate timpurile toată puterea, toată cinstea care ni-s'a lămbiat pe prețul vinderii neamului nostru, pentru-că am învățat dela străbunii nostri a ne iubi neamul și limba ca pe cele mai scumpe daruri, ce ni-le-a dat Dumnezeu Sfântul. Strămoșii noștri au luptat mai mult pentru limba românească, decât pentru viața lor, și dragostea aceasta către limbă și națiune ei ne-au lăsat-o moștenire din neam în neam și din veac în veac.

Doară *acum* ne vom lăpêda de aceste comori naționale? Doar *acum* ne vom *renega*?

Acum, când frați de ai noștri au ajuns după multe lupte să întemeieze mândrul regat liber românesc, care stă ca o pază în mijlocul neamului românesc; acum când numele de *Român* e cunoscut și cinstit în toată lumea, acum când ne-am dovedit vrednici de toată dragostea fraților noștri din Italia, Franca și alte țeri frumoase, — acum să se ale între noi oameni, cari să se facă *renegați*??

Să ne ferească D-zeu de această rușine!

Ori-ce încercare de felul acesta trebuie respinsă cu dispreț. Ori-ce făgăduieli, ori-ce momeli, ori-ce curse trebuie aruncate în fața celor-ce ni-le fac.

Și de aceea ni-e necaz pe fratele nostru bănățean, care ni-a trimis scrisoarea de mai sus. E frumos că-și crește copiii, e frumos că jertfește pentru ei și pentru sine, ca să învețe; în sfârșit asta e și datorința *unui părinte român*. Dumnezeu li va și ajuta, ca să-și poată ajunge scopul și să-și vadă pruncii așezați în lume prin vrednicia învățaturii lor.

Una însă foarte rău a făcut-o. Momelile inspectorului de școale, care îl îndemna la rușinosul pas al renegării, trebuia să 'i-le respingă cu toată turburarea unui suflet vătămă. Vorbele aceluia maghiaron erau un atac la cinstea și onoarea omului de caracter. Și Românul nostru, dacă e într'adevăr „*Român drept și adevărat*” trebuia să 'i spună aceluia domn, care poate e un renegat și să 'i zică: „Domnule, eu sânt Român și om cinstit. Eu nu-'mi vând neamul meu. Eu țin, că renegații sânt cei mai ticăloși oameni de pe fața pământului”.

Mai bine la sapă ori la plug, mai bine un măiestru de rînd, mai bine slugă la cineva, decât domn pe prețul vinderii de neam.

Un servitor de rînd poate fi om cinstit și vrednic înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu, pe când un *renegat* e urgisit de toată lumea și neplăcut lui D-zeu.

Libertate și egalitate

(*em.*) Omul e menit pentru deservire, atât în privința trupească cât și în cea sufletească.

Pentru-ca omul într'adevăr să-și îndeplinească chemarea sa de viețitor și făptuire a lui Dumnezeu, are lipsă de *libertate* atât trupească cât și sufletească. Omul e liber în *lăuntrul seu*, pentru-că are *judecata slobodă* și nu e silit și nici nu poate fi silit de a urma ațtările și amăgirile naturii sale simțitoare și fiindcă are puterea de a *implini* porunca minții și conștiinței sale, precum și cerințele legii creștinești.

Omul e *dinafară liber*, pentru-că în urma judecării sale li stă în voe ori-ce lucrare, prin care el pe nimenea nu vătămă, pe nimenea nu scurtează în drepturile lui. Libertatea aceasta e însă mărginită de libertatea celorlalți oameni, care și ei sânt făpturi ale lui Dumnezeu.

Libertatea aceasta o dobândește omul deodată cu nașterea, cu viața. Așadar' toți viețitorii au dreptul de a trăi liberi, toți au voe să se deservăască și să-și întărească puterile până la hotarul cuviincios, cu toții au dreptul la viață, pe care 'i-o pot regula după-cum are plăcerea, în diferite chipuri.

Născându-ne cu toții deopotrivă, cu aceleași drepturi, urmarea judecării și a minții sănătoase este, că oamenii să fie și *deopotrivă* unii cu alții.

Cele arătate însă își au întreaga adevărire numai dacă pe toți oamenii din lume la olaltă li socotim. Dacă însă se coborâm din lumea gândirilor, vedem îndată că libertatea și deopotrivă îndreptățire suferă diferite restrîngeri, pentru-că nu toți oamenii să nască cu aceleași daruri trupești și sufletești. Unul e cruțător, muncitor, totdeauna treaz, altul e leneș, beutor și risipitor. Unul prin sîrguință prin împărțirea chibzuită a muncii și prin folosirea înțeleaptă a înăpregiurărilor din

Toma lui Alemojiu.

— Baladă populară —

Colo jos și mai din jos,
Pe cel mare câmp frumos,
Merge-un voincel fâlos
Și-are-un cal tare ciudos;
Dar' acela cine-'mi este?
Îi an viteaz din poveste,
Toma lui Alemojiu anume
Craiul cel bogat din lume,
Dar' el unde se ducea?
Și unde descăleca?
La șapte ulmi dintr'o talpină
Cum sânt deștele la mână,
La fântâna zimbrilor
Și la scaldă zinelor,
Unde vin zimbrii la apă
Și zinele de se scaldă.
Acolo dac'ajungea,
De pe cal descăleca
Și calu-'și 'mpăivăna*)

*) 'mpăivăna, adică legat cu fune lungă ca să poată paște iarba.

Și la umbră se culca
Și de loc el adormia.
Ear' mult timp că nu trecea
Pân' voinic Manea 'mi venia,
Voinic Manea câmpilor,
Drăgălașul fetelor,
Draguțul nevestelor;
El pe Toma când vedea,
Tare rău se năcșjea
Și îndată că-'mi striga:
Măi tu Tomo, frate Tomo,
Dar' cum îndrăzniși, măi Tomo
Să 'mi calci tu florile
Și să-'mi paști tu ierbile
Cu acest murguț al tîu,
De 'l-ar trăsni Dumnezeu!
Ear' Toma se deștepta
Din somn, și în sus săria
Și pe Mania îl privia
Și din graiu așa-'i grăia:
Măi tu Maneo, măi voinice
Pentru-ce-ai venit aice,
Că eu pentru legea mea
Nu mă 'nchin 'naintea ta!

Dar' Manea din graiu grăia:
Auzi Tomo dumneata,
Hai ne puneam a striga
Și care-o striga mai tare
Ăla să fie mai mare.
Dară Toma îi zicea:
Strigă Maneo dumneata.
Atunci Manea s'opintea
Și începe a striga,
Dar' abia se auzea.
Atunci Toma să punea,
Să pune el a striga
Și așa striga de tare
De răsuna șapte hotare,
Pământul să legăna
Maluri 'mi-se sfărîma,
Isvoarele turbura.
Atunci Manea când vedea
Cătră Toma ear' zicea:
Auzi Tomo dumneata,
Să lăsăm vorba cea rea
Și îndată că-'mi scotea
O ploscuță micuțea
Și cătră Toma 'nchina,

om sărac, lipsit necazurilor și lipsurilor să face om bogat, pe când celalalt din bogat ce a fost să sărăcească și se dă de răpă.

Precum se întâmplă cu omul, așa e și cu popoarele, cari nu sînt altceva decît o sumă de oameni, care să unesc prin limbă, datini și obiceiuri.

Toți oamenii care alcătuiesc un popor să nasc liberi și egali, prin urmare și *poporul* din care fac parte încă are dreptul de a fi liber și egal cu celelalte popoare, lângă care soarta l-a pus și cu care dimpreună viețuește.

Dacă însă vom privi chipul ce ni-se zugrăvește înaintea ochilor, cu totul în altă culoare ni-se înfățișează de cum ar trebui să fie și de cum noi ni-l'am închipuit. Vom vedea popoare harnice și destoinice, lipsite de cele mai mari daruri ale omului, de libertate și de egalitate. Și nu trebuie să mergem în Asia pentru a căuta astfel de popoare! Le vom găsi aici la noi, în patrie, în Țeara-Ungurească, batjocorită țeara libertăților, cu toate-că aci libertatea încă nici astăzi n'a cerut a trîi la lumina mare, după-cum a cerut în alte părți ale lumii, unde mai luminați sînt oamenii și nu așa de supuși patimilor carbe.

Ne întrebăm: *Vrednice* sînt aceste popoare ca să fie împărțite de o astfel de soartă măreț, în pămîntul lor de naștere? Cu dreptate e ca să sufere soarta unui om leneș, trîndav, făcător de rele, soarta unui vînzător de țeară?

Nu! răspundem noi și cu noi întreaga lume cu simț de dreptate și de adevăr.

Românilor, Sîrbilor, Slovacilor, și tuturor naționalităților nemaghiare aceleași drepturi li-se cuvin ca și Ungurilor, ajunși astăzi a ține hăturile statului nostru. Și noi cari nu am avut ferocitatea (!) de a ne naște cu graiu unguresc pe buze, aceeași libertate, aceiași egalitate o dorim, pe care Ungurii le au și pe care le-au arîndat numai pe seama lor.

Și noi ca și ei liberi și egali voim să fim. Avem dreptul să fim, precum avem și datorința de a jertfi pentru ordine, pentru patrie, pentru tron și împărăție.

Cum am mai zis-o, trăim în veacul libertății și egalității popoarelor și nu se poate ca să fim lipsiți de aceste binefaceri ale naturii și ale lui Dumnezeu. Aceasta o vor înțelege și li vom sili să înțeleagă și cei, cari astăzi numai la ingenuchierea noastră se cugetă.

E drept, astăzi ei sînt neatîrnători. Dar' neatîrnarea lor stă în voia de a face ce le place, că dorurile lor nebune (ungurisarca) sînt niște legi sub care toate trebuie a se supune.

Dorința asta a unghurării și a cîmpirii tuturor nemaghiarilor le-a stricat judecata și nu pot să mai urmeze căile adevărului. Înțelepciunea lor e piezișă, e plină de cotituri, care dacă și are oare-care izbânzi, apoi ea nu merge decît prin mijlocul stîncilor și prăpăstiilor.

Starea aceasta de lucruri nu poate să mai dăinuiește mult, nu, pentru-că pe de-o parte simțămîntul de libertate, de egalitate și de neatîrnare a cuprins inimile noastre, și sînt sigur, că acest simțămînt atît de tîner, atît de mîngăitor, atît de măreț, care fu izvorul atîtor jertfiri, nu se va stînge, ear' pe de altă parte nu poate să mai dăinuiește mult, pentru-că dreptatea și adevărul trebuie să birue la sfîrșit, așa e legea dela Dumnezeu, deși lupta e lungă, atît de lungă și de crîncenă, încît de multe-ori ar crede cineva, că răul a supus binele și adevărul.

Ear' acelora, cari acum în veacul luminilor mai încearcă a ne lipsi de cele mai sfinte drepturi, de libertate și egalitate, le zicem: *Vai vouă, încercați să sugrumați un popor, nu veți reuși însă, cîci veți pieri uciși de însași cîtezanșă voastră!*

Pentru frații bucovineni.

Frații noștri din Bucovina sînt amărîți și ei pînă în adîncimile inimilor lor pentru multele nedreptăți ce li-se fac din partea străinilor de tot soiul, cari au năvălit asupra moșiei lor, sugînd sucul și rodul ostenelelor lor.

Jidătimea isgonită din Rusia a năpădit asupra capetelor lor și astăzi se îmbuibă pe socoteala acelor Români blânzi, blajini, muncitori și îndurători. Limba românească e nesocotită, drepturile le sînt răpitate, școalele și bisericile prigonite. Limba nemțească și rutenă e vîzută la comună, în școalele mai înalte și în tot locul unde vor Rutenii ajutați de Nemți și Nemții ajutați de stăpînirea nemțească din Austria, care și ea în multe privințe se unește cu ceea, care astăzi diriguiește treburile țerii noastre.

În timpul din urmă frații noștri bucovineni nu voesc să mai sufere atotputernicia străinilor așezați pe pămîntul lor de naștere, ceea-ce ne îmbucură, cum îmbucura poate pe un Român cu tragere de inimă pentru soarta fratelui său.

De vre-o câteva săptămîni frații noștri bucovineni lucră cu o străduință și jertfire vrednică de preamărit pentru stringerea banilor trebuincioși înființării unui institut, lăcaș pentru studenții români, cari cercetează în lipsa școalelor române, școalele nemțești și rutene, unde nimic nu li-se spune despre trecutul neamului românesc, nimic despre scriitorii români, ci numai ura și disprețul față de tot ce-i românesc o plantează în fragețele lor inimi.

Stringerea banilor (o sută de mii fl.) o îndeplinește harnicul bărbat, dl baron Eudoxiu Hurmuzachi, dimpreună cu alți patru fruntași ai Românilor bucovineni.

Rugăm cu stăruință pe cetitorii foii noastre, ca să-și trimită obolul lor sau la dl Dr. Alecu Baron Hurmuzachi, Cernăuți, Bucovina, sau la administrația foii noastre. Numele dăruitorilor și sumele le vom publica.

Ținta e măreț și vrednică este ca să și fie îndeplinită și ajunsă!

Și punea plosca la gură
Părînd că-i în voce bună.
„Eată frate eu închin,
Cu-această ploscă cu vin”.
Și lui Toma plosca-i da,
Toma eară închina,
Plosca la gură punea;
Eară bine el nu bea
Pînă Manea 'mi-l lovea
Chiar de dinjos de buric
Unde-i puterea 'n voinic.
Atnci, Manoa ce făcea
Inte la cal că mergea
Și pe cal încăleca
Și 'n fugă mare pleca.
Eară Toma ce-mi făcea
El din graiu așa grăia:
Lele, fie-i mamă-sa,
Din cine nu m'am gîndit
Din acela sînt perit,
El atunci în jos căuta
Și mațele 'și astrîngea
Tot cu paie și gunoaie
Pînă le-a băgat în foale,

Și cu brîul se strîngea,
Mereu cătră cal mergea
Și pe cal încăleca
Și după Manea curea. *)
El încăleca pe cal
Și eși pînă 'ntr'un deal,
Cînd în deal el ajungea
Și pe Manea îl vedea,
La trei zile 'l ajungea
Și dacă 'mi-l ajungea,
Cu gura 'mi-l judeca
Și cu sabia 'l tăia,
În patru îl împărția
Și 'n patru țepe 'l punea,
Toate fete-l plîngea
Și nevestele 'l jelea.
Eară Toma ce făcea?
Înapoi se întorcea,
La șapte ulmi dintr'o tulpină
Ca cinci dejete la mână,
La fântăna zimbrilor
Și la scaldă zînelor,
Unde vin zimbrii la apă

*) fugă.

Și zînele de se scaldă,
Și aici dac'ajungea
Cătră murgul lui zicea:
„O tu drag murguțul meu
Să te țină Dumnezeu,
Să te duci pe-aici în jos
Pîn' la taica Alemojiu,
Că el cînd 'mi-te-o vedea
Foarte mult s'o bucura,
La iesle 'mi-te-o lega
Și el fîn bun îți va da”.
Și-atunci Toma că-mi cădea
Și de loc el adormea
Și îndată el trecea
Și această lume rea,
Eară mult că nu trecea
Pînă zînele venia
Și pe Toma îl plîngea.
Mai tîrziu după aceea
Și Alemojiu auzia,
Și el foarte mult plîngea,
Că au perdut pe Toma.
Tîrnova. Culeasă de Petru Gejiu.

O nouă nelegiuire.

Anul milleniului era să fie un an de pace și de bună înțelegere. Cel puțin așa au socotit unii Maghiari. Nu este însă, căci stăpânirea ungurească își ține de datorință ca și în anul acesta să se îngrijască de legi îndreptate împotriva părții *celei mai mari* a locuitorilor țării.

În zilele din urmă statul țării s'a ocupat mult cu o lege nouă și anume despre *dreptul de judecată al Curiei în privința alegerilor*.

Stăpânirea ungurească a ținut ca și aci să 'și dea arama pe față și să pună în lege nouă prigoniri contra preoților din țară și îndeosebi a preoților români și romano-catolici, cari sunt atât de urgisiți de stăpânirea ungurească, fiindcă la spațele lor stă lutreg poporul, car li ascultă sfaturile.

În legea din vorbă este un paragraf cât se poate de negru, și anume paragraful 169, care astfel glăsuiește:

Dacă vre-un preot sau cel ce este chemat a îndeplini o slujbă bisericească, sau cel ce peste tot ocupă o slujbă bisericească *să va năsu* în un loc menit pentru slujbe religioase sau în vre-o adunare religioasă a *indupleca prin cuvinte sfârșitul alegerii*;

dacă cineva pentru scopul ca unul sau mai muți alegători să voteze pentru un anumit candidat sau preste tot să stea departe de alegere, — face *săgădueli* cu privire la dăruirea cu lucruri bisericești sau amenință cu canoane, cu detragerea mântuirii și cu pedepsele de pe lumea cealaltă;

dacă cineva poruncește, ca odoarele menite pentru credința religioasă sau odoarele menite de a fi folosite la săvârșirea diferitelor slujbe dunezești, să fie folosite la vre-o adunare de alegători:

sau dacă cineva, căruia li stă în putere să învoește, ca aceste odoare să fie folosite:

e a se pedepsi cu temniță de stat până la un an, cu pedeapsă în bani până la o mie de coroane și cu lipsirea dela toate drepturile de cetățean al țării.

Vădit lucru, că stăpânirea vrea să se amestece și mai afund în biserică. Nu de mult au adus pe capul nostru legile despre căsătoria civilă, răpindu-le preoților darul sfânt al încheierii căsătoriilor, acum aduc o nouă lege, prin care li-se răpește preoților dreptul de a-și folosi drepturile ce și lor li-se cuvin poate mai mult ca altora, fiind ei oameni luminați, pricepători și cu îngrijire față de soarta turmei lor încredințată.

Biserica însă nu va suferi mult din pricina acestui paragraf. E drept, singuraticii vor fi loviți, dar' miile de credincioși suntem siguri, că nu vor suferi, ca preotul să fie dus în închisoare pentru împlinirea dreptății a datorinței sale.

Țeara nu a avut lipsă de această lege, ci numai stăpânirea care vrea să se țină la putere și care pentru binele său jertfește binele țării întregi.

E oarbă stăpânirea și nu-i pasă decât numai de aceea-ce numai pe ea o privește, pe când binele țării e lucru de nimica, o jucărie.

Prin legi de acestea nu-și va ajunge dorința să câștige preoțimea pe partea sa, ci o va înstrăina și mai mult de cei cari cârmuesc țeara. Preoțimea își va îndeplini și pe mai departe datorințele sale și va munci până va isbuti să doboare dela putere pe acei desmierdați și jefuitori a celor mai sfinte drepturi.

Înainte preoțime și poporul cu tine va fi!

Adunarea din Viena.

Pe Unguri 'i-au cuprins o mânie grozavă față de creștinii din Viena, cari au ținut o mare adunare despre care și noi făcusem amintire, și îndeosebi asupra lui Lueger, care atât de măreț a apărât cauza noastră și a popoarelor asuprite de câtră Unguri, scuipe foc și pară. Mâniei lor li-s'a dat cuvânt și în sfatul unguresc din Budapesta, unde deputatul Holló a bârfit în chipul cel mai unguresc împotriva neprietinilor Jidanilor din Viena. Supărarea Ungurilor n'are să supere pe Lueger și soții lui, strigătele și sbierăturile ungurești sunt numai niște cărțeli, pe care omul cinstit nu pune nici un preț. Câtă vreme Lueger și soții vor apăra naționalitățile subjugate din Ungaria, fie siguri, că li vom face părtași de dragostea noastră, care cumpenește mai mult decât mânia celor cari sunt cu musca pe căciulă.

Două monumente.

Duminecă în 2/14 Iunie a fost mare sărbătoare în orașul Bacău din România. S'au ridicat două monumente marilor bărbați Vasile Alexandri și Michail Cogălniceanu, cari cât timp au fost în viață atâtă bine a făcut României și întreg neamului românesc din toate unghiurile lumii.

Regele României încă 'și-a trimis pe adj.-colonelul Priboianu, ear' din partea ocărmuirii a luat parte ministrul Stolojan și alți mulți bărbați fruntași ai României au luat parte la sărberea din Bacău.

S'au ținut și mai multe cuvântări, în care s'a arătat marea însemnătate a sărbării și s'au desvilit vredniciile săvârșite de bărbații cărora li-s'au ridicat monumentele.

Partidul popular, care 'și-a propus să steagă legile cele nouă, așa numite bisericești, ține mai în fiecare Duminecă câte o adunare, în diferite părți ale țării. Dumineca trecută a ținut adunare în *Parndorf*, la granița țării de câtră Austria. Unul dintre vorbitori a vorbit croaște. La aceasta adunare era se meargă și vestitul *Lueger* din Viena, dar' nu s'a dus.

Examene la sate.

În *Căluic*. La examen pe lângă poporul cel mult a mai luat parte și dl protopop Medeanu și cu alți domni învățatori. Examenul a reușit bine și dl învățator a arătat foarte mare strădanie și 'și-a pus toate puterile și a folosit toate mijloacele ca din pruncii școlai, din acele vlăstare tinere lui încredințate să răsără pomi tari și virtuși, adunători de fructe dulci și veselitoare,

Unul din comitetul par.

În *Borse-Borostelec*. La școala din *Borse-Borostelec* se află ca învățator *Antoniu Merutix* sau după-cum se iscălește dînsul *Merucz Antal*. La sosirea dlui protopop, învățatorul acesta 'i-a eșit înainte cu pruncuții de școală, cu un steag unguresc, cântând sau mai bine zis bolborosând un „Szózat“ unguresc. Altceva spor nu a putut arăta. Facem luător de seamă pe dl protopop al Pesteșului, ca să nu mai sufere un astfel de învățator care nu face nici un spor, ci numai întuuecă mintea bieților copilași și bagă ceartă în popor.

Unul care a luat parte.

În *Bucium-Poeni*. În 21 Maiu, adevă în ziua de Constantin și Elena, după-ce s'a săvârșit s. liturghie s'a ținut și la noi examenul cu copiii de școală. Examenul a fost bun.

Abonent 591.

Cu data de 18 Maiu, la 2 ore p. m. s'a ținut examenul de vară în comuna *Gărocuta în Sălagiu*, unde ca inv. e dl *Daniel Graur*. Examenul a fost presidat de domnul Gavril Vaida, adm. protop., de față fiind mai mulți oaspeți și părinții școlarilor. Dl inv. a făcut destul datorinței sale. După examen dl protopop, prin o vorbire potrivită mulțumește învățătorului, școlarilor și părinților pentru strîngută, ascultare, învățare și supuere. Bobota, la 28 Maiu 1896.

Traian Husti.

În *Bălan*. Cu mare sete cetesc și ea prețuita foaie, o cetesc, fiindcă se muncește mult pentru învățătura poporului român și fiindcă e vorba de învățarea și luminarea poporului, vă rog frumos a da loc în prețuita foaie următoarei știre îmbucurătoare:

Comuna noastră *Bălan*, așezată pe amândouă țărmurile văii Almașului, comună cară: românească, ar cugeta cineva că doarme somnul cel de moarte, dar' nu e așa. Comuna noastră *Bălan* are conducători harnici, doi preoți, un notar de român, care nici-odată nu e potrivnic bisericii și școlai, ci să străduiește pentru înaintarea locuitorilor în toate privințele și cu deosebite să îngrijește de tineretul școlar, ca să cerceteze școala regulat, spunându-le, că numai având puțină învățatură să pot feriți și ca economi.

Dovadă, că au cercetat elevii școlai regulat a fost examenul de vară, ce s'a ținut în 3/15 Iunie sub conducerea dlui protopop *Pavel Roșca*, din Fizeș-Sâmpetru.

Ca toate-că a fost o zi frumoasă de săpă și examenul a fost după amiază, mulțime de oameni au alergat de pe fundul hotarului, când era ziua mai frumoasă, lăsând lucrul, vorbind unul câtră altul, să mergem la examen, să ne desfătăm puțin prin răspunsurile școlarilor noștri. Sala cea spațioasă a școlai se pare a fi prea mică pentru publicul numărös ce s'a adunat. Dămnimea din loc ca familiile au luat parte, afară de aceia au fost până 10 învățatori străini.

Examenul a reușit foarte bine, rămânând cu toții mulțumiți de răspunsurile școlarilor și cu deosebire a făcut mare plăcere publicului 3 dialoge: „Elena fata dela sat și Miria fată dela oraș“, predate de două fetițe. „Limba și legea“, predată de 2 băieți. „Despre lux, nepoata și mătușa“, predată de 2 fetițe.

Cele 3 dialoge au slujit de un îndreptar pentru popor.

Cât despre dl. Inv. Ioan Georgea nu pot zice multe, de oare-ce dînsul e cunoscut de unul dintre cei mai buni învățatori de pe Valea-Almașului. La sfîrșit un elev din clasa a treia a ținut o mică disertațiune despre conducătorii școlii, folosul și cercetarea ei, în urma căruia dl. protopop Roșca a ținut o vorbire frumoasă, mulțumind învățătorului pentru străduința arătată și publicului pentru buna îngrijire față de școală și cu deosebire a pus la inimă tinerelor vlăstare prețul de mare însemnătate al culturii pomăritului.

SCRISORI.

Își fac de cap.

Teuș, în 214 Maiu 1896.

Domnule Redactor!

Te rog să faci bine să publici în revista „Foaia Poporului“ următoarea întâmplare: Ficiorii și fetele române dela noi din Teuș s'au hotărît, ca în ziua Înălțării Domnului, fiecare avînd tricolor în piept, să meargă în lunca grănițerilor, unde apoi să date și să joace.

În ziua de Înălțarea Domnului ficiorii avînd tricolor în piept, încingătoare tricolore și pe pălărie ear' cu tricolor și cu fetele, cari aveau tricolor în piept, încingători tricolore, pe la 1 oră merg către lunca grănițerilor cu cântecul, cîntînd „Deșteaptă-te Române“.

Mergînd prin piață i-a văzut Nagy Lajos, care de viță e Söcuiu și Krengel notarul, care de viță e Jidan. Acestia îndată au trimis 6 gendarmi la ficiori în luncă. Tot ceștia au telegrafat șeful gendărilor din Aiud, ca să vină numai decît cu 2 gendarmi în Teuș și la Belgrad au mai telegrafat după 2 gendarmi. Ajungînd ficiorii în luncă au dat și au cîntat „Astăzi cu bucurie“, „Fii ai României“, „Noi Români dela țeară“ și altele.

Sosînd gendarinii în luncă i-au întrebat pe ficiori, că cine l'a îndemnat pe ei să facă așa și cine le este vîtavul, ei au răspuns: „Nimeni nu ne-a îndemnat, noi facem de capul nostru, fiecare pentru sine o conducător“.

Pe la 5 ore s'au întors la locul, unde se joacă. Dar' cei 6 gendarmi nu au cîtezat să-i înspăimînte pe ficiori, căci venînd au cîntat „Deșteaptă-te Române“ și altele și încă cîntau cu atît mai bine, căci gendarmii se sperau de căni. Din piață până la locul unde joacă i-au apărât 11 gendarmi de căni.

În ziua de 315 Maiu au fost chemați de către șeful gendărilor la cancelarie următorii: Simon Crișan, Traian Blănu, Iacob Boca, Laurian Timiș și Iacob Moldovan.

Acestia au fost întrebați, că cine i-a îndemnat să facă lucrul acesta; ei au răspuns, că ei s'au îndemnat, tot șeful gendărilor i-a întrebat, că nu li-a dat dl. Raț Effein vin, ei au răspuns că nu. Tot șeful gendărilor a zis, că n'au făcut nici un rău numai au trebuit să se joace. Acum așteapta cu toții să vadă, ce s'a alege; fiind întrebați de alții, mergeau bucurînd în temniță, ei răspund: Mergem cu fruntea în sus! Privitorul.

Adunare învățătorească.

Sichisul-de-Jos, 10 Iunie 1896.

În 18 Maiu la 10 ore a. m., s'a ținut la noi examenul cu pruncii școlari. Examenul a fost peste așteptare bun și ne-am bucurat, atît noi poporul de față, cît și unii domni străini și unele doamne, ba și învățătorii prezenți încă au vorbit foarte mîngulitor despre acest examen.

E datorința altora ca să vorbească despre acest examen, ear' eu mă mărginesc a da în public ceva despre adunarea învățătorilor din giuruul Gherlei, ținută tot atunci. Dimineața la 8 ore s'a ținut slujba d-zeească prin dl. protopop al Gherlei Alexandru Leményi. Ear' după dejun s'a început ședința.

S'a ales notar, membrii critisători, cari au zis că examenul a fost foarte bun. Pe mine mai tare m'a privit lucrarea dlui Boer, dar', durere, nu am putut ține în minte lungul subiect. A fost foarte bună, lucrată cu pricepere, dar' să mă ierte domniile colegi, că le voiu șopti, că nu-'și aleg teme, cari să fie corăpunzătoare și pentru popor, așa d. e. despre meseria de casă, despre credințele deșerte și alte multe subiecte folositoare poporului. Domnul Boer a vorbit mai două ore, dar' nu poporul, dar' nici unii asistenți nu l'au priceput. Una am să mai observ. Totdeauna cu prilegiul adunărilor de primăvară s'a ținut și examenul în respectiva comună. Foarte bine. Un lucru însă nu-'i frumos din partea unor învățatori cam pismătorești, care vîzînd, că pruncii răspund bine să nisuesc să-'i încurce. Asta s'a văzut și cu acest prilegiu. Deci acei cari au pismă, nu pismuească, ci facă asemenea.

Aceste am aflat de bine a le da și în public.

Batjocorirea oamenilor de nimica.

Lesnic, 19 Aprilie 1896.

Domnule Redactor!

Cu voia d-tale îmi iau voie a descrie în „Foaia Poporului“ întâmplarea zilei de 14 Aprilie v. Congregația comitatului Hunedoarei hotărînd în ședința din 12-24 Martie a. c. a ține în Deva o paradă millenară, noi plugăriimea am înaintat un protest oficiului de vicecomite împotriva acelei hotărîri. Îndată după înaintarea protestului ne-am pomenit în sit cu șeful gendărilor Csulay din Deva și ne ia pe toți la cercetare, că de ce am iscălit protestul și l'am înaintat oficiului de vicecomite? La care i-am răspuns: „Dle! ne rugăm, ca protestul ce l'am înaintat oficiului de vicecomite să meargă la locul lui și noi alt protocol nu mai subscriem, că am subscriș unul și românem pe lângă acela ce l'am subscriș!“ La care șeful gendărilor s'a supărat foarte și în modul cel mai batjocoritor ni-a zis: „Sunteți măgari, încă mari măgari!“ pentru care și șeful gendărilor și-a primit răspunsul cavenit. Ca să ne poată înșela a ne retrage subscrierile, a oprit pe D-nul preot George Popoviciu de a intra la pertractare până pe urmă. Vîzînd că nici cu una, nici cu alta nu ne poate face să subscriem protocolul dînsului, a luat-o la zîmbet, fără nici o ispravă.

Cu toată stima:

Ture Ioan Iui Vasi.
econom.

Selbătécia tiranilor.

În urma celor date la iveală în nr. 13 al mult iubitei „Foaia Poporului“ din anul acesta despre cele petrecute în Poșaga-de-Jos cu cei trei copilandri din Cacova-Ieri și cu gendarmii din numita comună, s'a început cercetare împotriva gendarmilor.

Martî, adevă în 9 Iunie a. c., s'a ținut a doua pertractare înaintea unui căpitan de gendarmi, a unui sublocotenent și a unui sergent de gendarmi, la care pertractare au fost de față și copilandrii. Gendarmii tîgăduesc totul, ba zic că: *nici nu i-a văzut (?)*, deși domniile gendarmi a treia zi după bătăia flăcăului s'au dus la Iara-de-Jos, anume firerul și cu altul, de unde *au trimis după flăcăul bătut*, care și fusese la medic, și scozese adeverință dela acela despre bătăie. Flăcăul s'a dus la casarma gendarmilor din Iara-de-Jos (Nu trebuia să meargă! Red. „F. P.“), împreună cu primarul din Cacova-Ieri Vasile Ileană, în fața căruia a încheiat pace, dîndu-i celui bătut 10 fl. și vin încă pe deasupra, luîndu-i atunci și adeverința medicală.

Însă acum, ce să vezi! Firerul, care a încheiat pacea s'a pus pe lângă flăcău cu momele, ca nici la un cas să nu spună de pace; flăcăul nici n'a spus, cugetînd în nepriceperea lui, că face bine.

Pentru adevăr și dreptate vă rog, cu toată cinstea a da loc acestora, ca să se știe și despre aceasta la locurile mai înalte.

iv.

Loc deschis.*)

Mulțumita publică.

Cu tot respectul ne rugăm a publica următoarea dare de seamă:

Pentru zidirea unei biserici gr.-or. în comuna săsească Cisnădie au mai încurs ofrande afară de cele publicate în „Foaia Poporului“ nr. 22 din 1895, — încă dela următorii P. T. D. D.:

Din Săcădate 1 fl., dl. Ilie Măcelariu, Gurarului 5 fl. Dl. I. Petruț, Crestiș 1 fl. 80 cr. Dl. Nicolau Suci, Balomir 3 fl. 50 cr. Dl. V. Socol, Livezeni 4 fl. Dl. Alexiu Oniș, Seghedin 1 fl. Dl. Mateiu Chiușdea, Berivoiulmic 6 fl. Dl. Iosif Costea, Vaca 1 fl. 94 cr. Dl. S. Bologa, Turda 11 fl. 35 cr. Dl. I. Pasca, paroch, Geaca 1 fl. 40 cr. Dl. N. Huiu, Găinari 3 fl. 10 cr. Dl. N. Munciu, Vîrd 4 fl. 17 cr. Dl. N. Ivan, protopop, Alba-Iulia 5 fl. Dl. Ioan Popița, Comana-inf. 7 fl. 83 cr. II. Sa dl. Meșian, episcop, Arad 10 fl. Dl. G. Popovici, Chicioara 7 fl. Dl. C. Baca, Poplaca 4 fl. Suma 77 fl. 09 cr. v. a. Primească sincera noastră mulțumită.

În noianul suferințelor în care ne aflăm astăzi, unicul loc de mîngăiere este casa lui D-zeu. De un atare lăcaș sfînt sîntem lipsiți.

Binevoitorii conlocuitori Sași din Cisnădie, cunoscînd înșși limba noastră, au avut generositatea și ne au oferit gratuit un loc, pe care să zidim s. biserică. Planul de zidire îl avem aprobat, preliminarul statorit, materialul în parte procurat și în aceste zile se începe înșși zidirea.

Durere însă, că capitalul de care această comunitate biserică dispune de prezent, nu ajunge la suma din preliminar.

Drept-aceea subscriși în numele tuturor creștinilor din această parochie constătoare din sîrmani parochieni, dar' cu

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

ferbinte dragoste cătră casa lui D-zeu, ne rugăm și apelăm la simțământul de caritate și filantropie al acelor P. T. D. D. cari încă nu ni-au retrimis listele de colectare, să binevoiască a ne veni într'ajutor cu ofrande, ca așa să putem ajunge la mult și de toți doritul scop.

Eventualele ofrande să se trimită sau la adresa subsemnatului paroh sau la adresa subsemnatului epitrop; pentru ambii posta ultimă este Cîsnădia. (Nagy-Diszód, Szeben-vármegye.)

Cîsnădie, în 10/22 Iunie 1896.

Ioan Popovici,
par. gr.-or.

Savu T. Dregoi,
epitrop.

CRONICĂ.

Earăști osândire. Dl D. Voniga a fost judecat de cătră tribunalul din Oradea-mare la o lună închisoare și 100 fl. pedeapsă în bani. Pricina e un articol publicat în „Lumina” intitulat „50 fl. sau ispita dascălilor confesionali”.

It usturd. Năpărea ungurească „Torontál” ce apare în *Becterecul-marc* dă la iveală o scrisoare din *Uzdin*, în care se povestește srbătorirea milleniului în acea comună. „Torontál” sculpă foc și cere răsbunare împotriva capelanului din *Uzdin* a dlui *Onoriu Conopan*, pentru-că acesta nu a voit să știu-tească steagul unguresc după-cum au avut obrăznicia de a cere dela dînsul și de a-i porunci. Să lăudăm partarea dlui *Conopan*. Și am dori ca toți preoții români astfel să lucreze și ca și dlui să nu le pese de primari, notari, solgăbirei și gendarmi. Darul preotesc nu pentru slințirea zdrențelor să dă, ci pentru aceea-ce vrednic o de sfințit.

Notar român. În comuna *Percești* lângă Sibiu a fost ales de notar dl *Nicolae Pleschin*. Dînsul a fost ales cu aclamațiune.

Lucruri slabe. Din comuna *Kudria* ni-se scrie, că acolo poporul e tare nărăjit din pricină că tocmai aceia cari ar ave mai mare datorință de a călăuzi poporul pe căile cele bune, tocmai ei îl duc la prăpastie. Bogații din sat totdeauna votează cu cei dela putere, fie în comitetul comunal, fie în congregația comitatensă. Am dori, ba cerem dela conducători acelu sat, ca să pună mai mare îngrijire pe comuna lor încredințată.

Daruri creștinești. *Antone Bele* din *Chiuzbaia* a dăruit bisericii de acolo un rînd de vestminte preoțești în preț de 35 fl. Tot pentru biserica de acolo a dăruit *Georgiu Bela* un rînd de vestminte în preț de 55 fl. Pentru aceste binefaceri li-se aduce mulțumită.

— Dl *Nicolau Savu*, locuitor în *Sibiu* a dăruit pe seama bisericii din *Topârcea* mai multe icoane și o Psaltire în preț de 7 fl. Tot d-sa a făgăduit, că va cumpăra pe seama bisericii și alte odoare, pentru-ce 'i-se și aduce mulțumită.

Turbare în Budapesta. Până și câinii au turbat de cele văzute în capitala țerii. De vre-o câteva zile sînt foarte mulți câini turbați în giurul Budapestei, cari să mai abat câte-odată și prin oraș. Au fost chiar mușcați vre-o câțiva oameni.

Nou avocat român. Dl deputat dietal *Dr. Nicolae Șerban*, a făcut examenul de avocat.

Îndreptare. Primum următoarele din comuna *Iertof*: În nrul 22 al prețuitei „*Foia Poporului*” un oare-care rēutācijas vē trimite știrea, că dl *Vasile Murgu*, negustor, ar fi colindat pe la milleniu. Dînsul nu a fost și nici nu va merge, căci e un setos cetitor al „F. P.” și bun Român. Au fost însă alții și anume: *Gligorie Murgu*, jurat și *Ioac Miclea*, gornic. Acestia dară sînt acei *Jidani*, cari 'și-au dat banii lor pe carne de cal la *Iudapesta*. Ne povesteau, că au văzut grajdul Împăratului și caii Lui și pe doamna lui *Bánffy* le-au făcut de mîncare și ei ședeau la masă cu niște ministri și mîncău. Rușine să le fie!

Alexandru Țepeneu, Traian Murgu, Ioan Sava, Iosif Sava și abonent nr. 46,
juni români.

Întēplare de moarte. *Eugenia Cornea* măritată *Popovici* a murit în *Voivodeni* în vîrstă de 24 ani. În mormântarea a fost Marți în 4/16 Iunie c. n. La în mormântare au slujit 16 preoți și e jelită de numēroase rudenii.

Mai nou.

Al optulea proces al „Foi Poporului”.

Marți, în 23 Iunie c. n., s'a ținut în *Cluj* cel mai nou proces al „*Foi Poporului*”, pornit pentru o scrisoare din *Poiana* intitulată: „*Români bun*”. Autorul scrisorii a fost destoinicul țeran din *Poiana-Sibiului*, dl *Ioan Șerb*, cojocar în *Poiana*. Împrocesuați au mai fost d-nii *George Moldovan*, fost răspunzător pe acea vreme pentru cele scrise în „*Foia Poporului*” și *T. L. Albini*, proprietar.

Procuror a fost *Sămi László*, care a ținut o strașnică vorbire — ungurească, în care ceru ca *Ioan Șerb* să se pedepsească cu 3 luni temnișă de rînd, ear' *Moldovan* cu 6.

După mēduoasa vorbire de apărare a tinerului avocat român *Dr. Stefan Morariu*, jurații s'au retras și au hotărît aproape cu toții, că *Ioan Șerb* să fie pedepsit cu 2 săptămāni temnișă de rînd, ear' *Moldovan* cu o lună temnișă earăși de rînd.

Stăpānirea ungurească poate fi deci împăcată, că „jurații” din *Cluj*, orașul fărādelegilor, s'au îngrijit de a aduce jertfele trebuincioase tirāniei ungurești.

Adunare în Paris.

În marele oraș al lumii, în îndepărtatul *Paris* se va ținē o mare adunare, în care mai mulți vorbitori vor zugrăvi starea tristă în care se află naționalitățile nemaghiare de sub stăpānirea din *Budapesta*. Sporesc sorții nostri!

R Î S.

Sforde sau ba?

Dragă, sfordi tu când dormi? Treaba în ajunul casătoriei logodnica tinerului *Pacală*.

— Nu, scumpa mea.

— De unde ști?

— Am stat deștept o noapte și treaga cu să mă încredințez.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale *George Rákoczy* în *Oradea-mare* rēu destul dacă nu încap de numele d-tale. Nici până acum n'am putut căpēta vre-un loc pentru ea.

D-sale N. Br. Nu se poate.

D-sale *Anton Galici*. Nu se poate. E cōpă dela alt poet.

Abonent 8048. Primarul nu are dreptul să izidi banii comunei pe zdrențe tricolore unguresc.

„*Poporanului*” în *Buzu*. Cinstea prețuște mult decât ori-ce și e păcat că aceea despre care scris, chiar pe cinste nu punē nici un preț.

„*Selăgianului*”. Iertămu-le cu duhul blădă omenești, căci oameni, sînt și ei și nu trebuie să ocărim ei să-i îndreptăm.

„*Membrului*” în *Călnic*. Darea de seamă spre examen nu s'a putut publica întregă, decă ne vei crede și d-ta, foaia ar trebui se apară în care zi și tot n'ar pute publica atâtea dări despre examene. Ne-ar plăcea, ca d-nii preoți să și publice rapoartele despre examene, pe care să putē pune mai mare temein.

D-sale *Ioan Boer*, Inv. D-ta ești de o părē greșită și să ne scusi dacă nu-ți putem publica crarea. Instrucția numai așa va arunca rădēci: ză la sate, dacă mai Antăiu va fi insulată copăile mame și bărbaiilor prin femei. Dascălul este mai un instrument aspru, acela — durere, foare — face de se repetează alfabetul, pe când mama tatăl este o putere morală, care înalți cugetarea și același timp deschide și inima pentru iubire și fetele pentru îndurare.

D-sale *Clement Grama*. Ar trebui prețuș forma unui articol. Deci pune-te pe lucru!

D-sale *Nicolau Suciu*, Inv. De scrisoarea să ne vom folosi, când va fi de lipsă.

D-sale I. în *Bicalat*. Nu peste multă vreme.

D-sale C. *Avram* și fiul. Publică un articol noi vom lua notiță.

D-sale P. *Pintea*, Inv. în *Sighișoara*. După cum am mai spus o, la institutul „*Ottetedeșan*” în *București* se primesc și fetele de dincoace de apă și acestea sînt puse înaintea celor din *România*. *Istoria* și *Geografia* țerii române s'ar putea foarte ușor din manualul lui *Tocilescu*. O fetiță cepută în rēstimp de două săptămāni le poate pe curge.

Abonent 5554. Lecuire poți afla la cōmă parochial, apoi la oficiul protopopesc și dacă acolo nu 'ți-se va implini dorința, apoi la cōmă

D-sale V. M. Am primit știri din alte părți.

D-sale *Romulus M. Albu* în *Laslașu-român*. Plăcere îți vom implini dorința.

D-sale D. *Mandea* în P. inf. Povestea trimisă am primit. Ne-a mirat mult schimbarea expresiunilor și figurilor populare în limba radicală, ceea ce ne jertat. Povestile trebuiesc scrise așa după-cum țeranul le povestește, povestească-le ei în ori-ce lect. Mai departe scriitorului nu-i este iertat să adaugă chiar nimic dela sine, de oare-ce povestea își perd frumosul acela popular, înalta lor supertate și farmecul nesul, în care sînt îmbrăcate.

Poesiile „*Te duci acum din lume*”, „*Ței Români*”, „*Peșor de cinste*”, „*Fransă verde măgherane*”, „*Fransă din locote*”, „*Milleniul unguresc*”, „*Fransă de peșor*”, „*Cântă fruiul cucului*”, „*Foie verde de pe dealuri*”, „*Măndrușă dela Vranic*”, nu se pot publica.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Baltăș*.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate de acții: *V. H. Dressnandt*.

LOTERIE.

Tragerea din 20 Iunie n.

Budapesta: 78 90 5 57 25

Tragerea din 24 Iunie n.

Sibiu: 42 88 30 49 7

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 16 Iunie: Capolnaș-Olahfalău (Szent-egyháza).**Luni, 17 Iunie:** Bonțida, Mănăsturul-unguresc, Odorheiu-Sieului (Sajo-Udvarhely), Supurul-de-jos.**Marți, 18 Iunie:** Ciuc-Sepviz.**Joi, 20 Iunie:** Blaj, Casonul-mare, Gelău, Harasztkerek, Iernot, Ieciu, Nușfalău (Nagyfalu).**Vineri, 21 Iunie:** Capolnaș-Olahfalău, Corond, Șorostin, Tășnad.**Calendarul săptămânii.**

Zilele	Calendarul vechiu		Calendarul nou		Soarele	
	Dum.	a 5-a d. Ros., gl. 4, sft. 5.	rés.	ap.	rés.	ap.
Dum.	16 S. Tihon făc. de min.	28 Leon Papa	4	4	7	56
Luni	17 Muc. Manuil	29 (†) Pet. Pav.	4	5	7	55
Marți	18 Muc. Leontie	30 Paul Ged.	4	5	7	55
Merc.	19 Ap. Iuda frat. Dlui	1 Iul. Teodor	4	5	7	55
Joi	20 S. Muc. Metodie	2 Cerc. Mar.	4	5	7	55
Vineri	21 Muc. Iulian	3 Corneliu	4	6	7	54
Săb.	22 Muc. Evsevie Epc.	4 Udalrich	4	6	7	54

„TIPOGRAFIA“

societate pe acții din Sibiu

îndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndosărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scuse anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, novele, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acții **avere națională**, bine ar fi, ca Românii acei să-și comandeze cele de lipsă, dar nu la străini.

La „Tipografia“, societate pe acții în Sibiu se află de vânzare opul promiat și publicat de Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op. care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o tasemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acții în Sibiu:

GESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[898] 32—

asigură prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 .. 34,925.85	în a. 1893 .. 53,119.28
în a. 1894 .. 56,333.20	în a. 1894 .. 59,659.—
în a. 1895 .. 50,463.35	în a. 1895 .. 66,862.11
Suma fl. 1.095.828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Confermă bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslașiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermana), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

La „Tipografia“, societate pe acții din Sibiu se află de vânzare

**TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.**

în mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

La „Tipografia“, societate pe acții din Sibiu se află de vânzare

**TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICI****PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.**

Prețul 2 fl.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“ societate pe acții în Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acții în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

„Tipografia“, societate pe acții, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

Înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Siblului“,
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

societate pe acții în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare în „Tipografia“, societate pe acții din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barceanu.

Edițiunea a cincia

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barceanu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, societate pe acții în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihăili de Apșa printr'un circular special.

Coase de tigare, fer vërsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 cm.

1 dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine pe felelat, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 6—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

Marfă gata după plăcere.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoreea sa de păpușerie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni, dante și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor marfă solidă și prompt executată. [1574] 8—12

Prețuri foarte ieftine.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comand-i.

[397] 14—25

Direcțiunea institutului.